

MÜSLÜMANIN HEYBETİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn., Kemâ yenbağî licelâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin zevi's-sıdkı ve'l-vefâ...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِذَا عَزَّتْ رَبِيعَةٌ، فَذَلِكَ ذُلُّ الْإِسْلَامِ؛ وَلَا يَزَالُ اللَّهُ
يُعِزُّ الْإِسْلَامَ وَأَهْلَهُ، وَيَنْقُصُ الشُّرْكَ وَأَهْلَهُ، مَا
عَزَّتْ مُضْرُ وَالْيَمَنُ

(كر. عن شداد بن أوس)

RE. 54/11 *(İzâ azzet rebîatü zelle'l-islâmü, ve lâ yezâlu'llâhu teâlâ yu'izzu'l-islâme ve*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

ehlehû, ve yenkusu's-ş-şirke ve ehlehû, mâ azzet mudaru ve'l-yemen.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem ve değerli kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanları, ikramları, lütufları, nimetleri dünyada, ahirette üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri sizleri ve bizleri sevdiği kullardan eylesin... İki cihanda aziz eylesin... Peygamber SAS Efendimiz'e komşu eylesin... Peygamber SAS Efendimiz bizim başımızın tacı, gözümüzün nurudur, serverimizdir, Efendimizdir, her şeyimizdir. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi dünyada onun sünnetinden, ahirette de komşuluğundan ve kurbiyetinden ayırmasın.

Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şeriflerini okuyacağız ama bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce, başta Peygamber Efendimiz'in ruh-i pâkine hediye olsun diye, ve sonra onun cümle âlinin, ashabının, etbainin ve mânevî halifeleri, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin, Ebû Bekir-i Sıddîk ve Aliyyü'lMurtazâ'dan hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar güzerân eylemiş olan, cümle mürşidlerimizin, evliyaullahın, ariflerin, kamillerin, mukarreblerin, el-vâsıl illallâh olan büyüklerimizin ruhları için;

Şu hadîs-i şerifleri nakil ve rivayet etmiş olan alimlerin, ravilerin ve okuduğumuz kitabı yazmış olan Gümüşhaneli Hocamız'ın ruhu için, kendisinden feyz aldığımız Muhammed Zâhid-i

Bursevî Hocamız'ın ruhu için;

Şu beldeleri fethetmek için buralara gelip cihad etmiş olan, beldemizin medâr-ı iftihârî mihmandâr-ı Peygamberî Ebû Eyyûb el-Ensârî Efendimiz'in ve sair İstanbul'da metfun bulunan sahâbei kirâmın ruhları için, Yûşâ AS'ın ve sâir peygamberlerin ve cümlesinin âlinin, ezvacının, ashabının, etbainin, müminlerinin ruhları için;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şeriflerin dinlemek maksadıyla kardeşlik, sevgi ve bağlılık duygularıyla, vefâ duygularıyla şu camiye gelmeye devam edip, gelip bu hadîs-i şerifleri can kulağıyla dinleyen siz kardeşlerimizin de âhirete göçmüş olan müslüman bütün geçmişlerinin; annelerinin, babalarının, dedelerinin, ninelelerinin, ecdâd ü ceddât, akraba ü taallûkâtının, kardeşlerinin, evlatlarının, yakınlarının, dostlarının, arkadaşlarının ruhları için;

Bir de isimleri unutulmuş, nesilleri kesilmiş mü'minün ü mü'minât ve müslimûn ü müslimâtı, bütün diğer mü'min ve müslüman kardeşlerimizin ruhlarına bizlerden bir hediye olsun; tabii okuduğuz nihayet bir Fatiha üç İhlas'tır ama Allah kabul ederse, gayb hazinelerinin kapılarını açarsa, her birine ayrı ayrı ikram ederse, rahmeti o kadar çoktur, hazineleri o kadar sonsuzdur ki, hepsi ihyâ olurlar, Allah-u Teâlâ Hazretleri hepsinin ruhlarına ikram eylesin, ruhları şad olsun, kabirleri nur dolsun, makamları âlâ olsun, dereceleri yücelsin, Allah kabirlerini cennet bahçesine tahvil eylesin... Onlardan ve bizlerden razı olsun diye buyurun bir Fatiha, üç

.....

a. Rebia ve Mudar Kabileleri

Okuduğumuz hadîs-i şerifler, Râmûzü'l-Ehadis kitabımızın 54. sayfasında 11. hadîs-i şeriften başlıyor, devam edecek. Okuyabildiğimiz kadar okuyacağız. Bu 11. hadîs-i şerif, Arap kabilelerinin iki tanesiyle ilgili. Peygamber SAS Şeddat ibn-i Evs RA'ın bize rivayet ettiğine göre, buyurmuş ki:¹

إِذَا عَزَّتْ رَبِيعَةٌ، فَذَلِكَ ذُلُّ الْإِسْلَامِ؛ وَلَا يَزَالُ اللَّهُ
يُعِزُّ الْإِسْلَامَ وَأَهْلَهُ، وَيَنْقُصُ الشُّرْكَ وَأَهْلَهُ، مَا
عَزَّتْ مُضَرُّ وَالْيَمَنُ

(كر. عن شداد بن أوس)

RE. 54/11 (*İzâ azzet rebîatü fezâlike zülle'l-islâmi, ve lâ yezâlu'llâhu teâlâ yu'izzu'l-islâme ve ehlehû, ve yenkusu'ş-şirke ve ehlehû, mâ azzet mudaru ve'l-yemen.*)

(*İzâ azzet rebîatü zelle'l-islâmü*) “Rebîa kabilesi galip, aziz, hakim oldu mu, İslâm hor ve zelil olabilir.” O herifler aziz olurlarsa, Müslümanlık sıkıntı çekebilir, hor, zelil olabilir.

(*Ve lâ yezâlu'llâhu teâlâ yuizzu'l-islâme*)

¹ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXIV, s.304: Şeddat ibn-i Evs RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.56, no:33972; *Câmiü'l-Ehadîs*, c.III, s.359, no:235.

“Allah-u Teâlâ Hazretleri daima İslâm’ı gündün güne yükseltecektir, (ve ehlehû) İslâm’ın ehli olan, müslümanları da yükseltecektir. (Ve yenkusu’ş- şirke ve ehlehû) Şirki ve müşrikleri, şirkin ehlini de gündün güne azaltacaktır; (mâ azzet mudaru ve’l-yemenü) Mudar kabilesi ve Yemen ahali aziz olduğu müddetçe...”

Yani İslâm’ın izzeti Mudar ve Yemen’in izzetine bağlı; zilleti bunların düşmanı olan, Rebîa kabilesinin galebesine bağlı. Onun için Mudar kabile grubunun ve Yemenlilerin galip olmasını ifade ediyor Peygamber Efendimiz SAS.

Peygamber Efendimiz İslâm’ı getirdiği zaman, Mekke-i Mükkerreme’deki insanların pek azı hemen kabul ettiler. 13 sene uğraşıldı 40 kişi kadar bir müslüman grubu teşekkül edebildi. Ondan sonra, muhalif müşriklerin, kâfirlerin azgınlıkları arttıkça arttı. Öldürmeye kasettiler müslümanları, bazılarını da öldürdüler. İşkence yaptılar. Öldürdüler de yani şehit ettiler. Peygamber Efendimiz’i de Allah-u Teâlâ Hazretleri hicret ile emretti, başka bir şehre gitmeye emir buyurdu, hikmetleri var her şeyde...

Medîne-i Münevvere’ye gittiler ve sonunda Medîne-i Münevvere’de İslâm kuvvetlendi. Çeşitli savaşlar oldu. Mekke de fethedildi. Bütün muhalif kabileler de tepelendi, Allah’ın yardımıyla Arap yarımadasında puta tapılmaz bir durum meydana geldi. Mücahdler, 15-20 yıl içinde İran’a yöneldi. İran’ı fethettiler, Horasan’a, Maverâünnehir’e ve Kafkasya’ya ulaştılar. Diyâr-ı Rum, Romalıların, Bizanslıların elinde olan diyarlara geldiler. Afrika’yı geçtiler, Atlas

Okyanusu'na dayandılar.

Neden? Onların dünyada bir tek meslekleri vardı: Müslümanlık! Bir tek emelleri vardı; İslâm'ın yayılması!

Bizim gibi tüccar, memur, âmir, asker, işçi, patron ve saire değil miydi onlar? Onlar insan değil miydi? Onların işleri yok muydu? Çoluk çocukları yok muydu? Tarlaları, bağları, bahçeleri yok muydu?

Vardı ama Allah'ın dinine hizmet etmek, en büyük gayeleriydi ve Allah yolunda mallarını ve canlarını feda etmek idealleri idi. Bir savaşa gidip de ölmeden döndükleri zaman, ağlıyorlardı, üzülüyorlardı. Şehid oldukları zaman seviniyorlardı. Birileri şehid olduğu zaman ailelerinden, iftihar ediyorlardı. Kadını da erkeği de böyleydi. Hani kadınlar mızıkçılık etmiyordu.

Uhud harbinde, mübarek bir müslüman hatunun kocası, kardeşi ve evladı ölüyor. Diyorlar ki;

“—Falanca, filanca, filanca öldü.”

“—Hz. Muhammed Mustafa nasıl?” diye soruyor.

“—El-hamdü lillâh hayattadır, sağdır, sâlimdir, selamettir, düşmanlar ona zarar veremediler.”

“—Eh, o sağ olduktan sonra, bana bütün musibetleri sabırla karşılamak kolay olur, hepsini atlatırım!” diyor.

Yani Rasûlüllah'ın sağlığını istiyorlardı. (*Fidâke ebî ve ümmî yâ rasûlallah*) “Annem, babam, canım sana feda olsun, ey Allah'ın Rasûlü!” diyorlardı.

Dikkat ederseniz, insan annesini, babasını kurtarmak için canını verir. Ölüyor yani. Annesine, babasına birisi saldırsa, hangi evlat var ki, o saldırgana karşı çıkmazın? Öldürür. Onun için onlar, canım sana feda olsun yâ Rasûlallah demiyorlardı da, fidâke ebî ve ümmî yâ Rasûlallah, en sevdiğim insanlar olan annem ve babam bile sana feda olsun yâ Rasûlallah diyorlardı.

Tabii, şurası ibretli bir noktadır ki kim İslâm'a hizmet etmişse aslında akıllılık etmiştir. Dünyasını da âhiretini de kurtarmıştır. Akıllı olan, doğru işi yapan odur. Kim İslâm'a karşı çıkmışsa aptallık etmiştir. Devirler boyunca bu böyledir. İster firavun olsun, ister hükümdar, ister komutan, ister general, ister mareşal, ister zengin olsun; Karun olsun, Nemrut olsun, ne olursa olsun, kim Allah'ın dinine karşı çıkmışsa aptallık etmiştir, çünkü kendisini mahvetmiştir.

Hem dünyada hor etmiştir hem ahirette ebedî azaba müstahak etmiştir. Bir insanın kendisine yapabileceği en büyük kötülük İslâm'a karşı çıkmaktır. Allah'ın dinine karşı çıkılmaz. Allah'ın emrine karşı çıkılmaz. Allah'ın emrine canlar feda edilir. Keşke benim bin tane canım olsa da, her biriyle sana bir kere daha feda olsam demesi lazım gelir has müslümanların.

Muhterem kardeşlerim!

Bunları niye böyle uzun boylu anlatıyorum?

Biz de müslümanız el-hamdü lillah. Biz de müslümanız, Peygamber Efendimiz'in zamanındaki o insanlar da müslüman ama

şu aradaki farka bak ki o zamanın insanları buldukları şehirlerde durmuyorlardı, duramıyorlardı. “Ver silahımı!” diyordu, yaşlı bile olsa. Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri yaşlı iken geldi buraya. Peygamber Efendimiz’in halası Kıbrıs’a mücahid olarak gitti.

“—Ver silahımı!” diyordu.

“—Dedeciğim! Sen ihtiyarladın artık. Sen namaz kıl, oruç tut, Kur’ân’ı Kerîm oku burada, cihat gençlerin işi.” diyorlardı;

“—Yok.” diyordu, yaşlıları Allah müstesna sayıyor mu, Kur’ân’ı Kerîm’de gençler askere gidecek de yaşlılar müstesna diyor mu? Saçı, sakalı ağardı, yaşı 60-70’i geçti mi, cihada gitmesin diye bir istisna var mı? Yok. Verin o zaman silahımı. Verin kılıcımı, kalkanımı, mızrağımı!” diye öyle geldi bu Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri... Hasta, dermansız geldi, burada şehid oldu. Böyle yaşıyorlardı.

Mısır’ı fetheden Amr ibnü’l-As RA, Mısır’ın başşehri Fustad’ın kapılarını kapatmışlar, ahalisi savunmaya geçecekler. Savunmak isteyen insanlara şöyle haber gönderdi;

“—Boşuna çırpınmayın. Bizim karşımızda durmanız mümkün değil. Edebinizle, aklınızı başınıza toplayıp şehrin kapısını açın, anahtarını bize verin, teslim olun. “

Neden?

“—Çünkü siz yaşamak için uğraşıyorsunuz. Bütün amacınız yaşamak, canınızı, malınızı korumak, benim şu ordumun içindeki aslanların

her birisi ölmek için geliyor. Sizin amacınız, gayeniz yaşamak, bunların hepsi ölmeye can atıyor. Yerinde duramıyorlar. Aslanlar gibi yerinde duramıyorlar. Bunlar ölmeye can atıyor, Bunların karşısında durmanız mümkün değil.” diyordu. Sahabe sözü doğrudur.

Adamlar tir tir titrediler, kapıları açtılar. Şehri teslim ettiler. İyi yaptılar. Doğru olanı yaptılar.

Bizans imparatoru Heraklius İslâm'ın mesajını duydu, doğruluğunu anladı, elçiyi güzel karşıladı ama müslüman oluverip de kendisini ve kavmini kurtarmadı. Bu diyarların müslüman olması için asırlar geçti. Halbuki kendisi evet deseydi, hemen o anda bu diyarlar müslüman olacaktı. Belki daha ötelemi müslüman olacaktı. Fırsatı kaçırdı.

Ama Karahanlı hükümdarı Abdülkerim Satuk Buğra Han, o da demiş ki:

“—Ben bırakıyorum Şamanizm'i, müslüman oluyorum!”

Kendisi müslüman oldu. Ahmed-i Yesevî Hazretleri'nin dervişi oldu. Kendisini de kavmini de kurtardı; kendisinin sevabını da kazandı kavminden müslüman olan bütün insanların sevabı da onun defterine yazıldı. Büyük insan. Onu unutmamamız, onun hayatını kitap yapmamız lazım!

Neden? Bir kavmin müslüman olmasına vesile olmuş, kapı açmış, yol açmış olan bir insan.

Bir de tersini düşünün ki, bir kavmin mü'minken, müslümanken kâfir olmasına yol açanların

cehennemdeki azabını bir düşünün. Ne kadar büyük dalâlet, ne kadar büyük gaflet, ne kadar büyük cehalet, ne kadar büyük hıyanet ki, müslüman olmuş bir kavmi kâfirleştirmeye, yahudi veya nasranî veya komünist veya dinsiz yapmaya çalışan insanlar da çıkmış!

Tabii onlar hem kendilerine hem sözlerini dinleyen insanlara en büyük kötülüğü yaptılar. En büyük kötülüğü yaptılar, daha büyük bir kötülük bahis konusu olmaz.

Ölüm bir kötülük değil. Ölürken insan mazlum ölürse şehit olur, iyilik olur. Birazcık kafası kesilinceye kadar bir sıkıntı çeker insan, biter. Kanı boşalınca kadar damarlarından sıkıntı çeker, ondan sonra, zaten ilk kanının damlası yere damladığı zaman, şehide âhiretteki makamı gösterilir. Zaten kanın ilk damlası damlarken zaten o bu dünyada değil ki! Köşklerini, nimetleri görüyor zaten sevinç içinde. Yani ölümün azabını bile, ıstırabını bile duymaz. Hani ruhun bedenden ayrılışının sıkıntısını bile Allah duyurmaz.

Muhterem kardeşlerim! Onun için ibretli bir hadîs-i şeriftir ki, karşımıza geldi. Bir kavim, şaşkın bir kabile Rasûlüllah'a karşı

çıkılmış, şirkte inat etmiş, müslümanlarla uğraşmış, savaşmış. Peygamber Efendimiz'den sonra da Müslümanlıkla uğraşan herif-i nâşerifler, alçaklar var. Hafızları pusuya düşürüp öldürenler var, müslümanlara saldıranlar var, ama devam etmedi. Peygamber Efendimiz'i Taif'te taşıyanlar vardı ama devam etmedi.

Dişini Uhud'da kıranlar, Taif'te topuğunu yaralayanlar vardı. Akıllılık, müslüman olmaktadır. Aptallık, İslâm'dan kaçmaktadır.

“—Niye tarih diye bir ilim var? İnsan niye tarihi okuyor, niye okumalı?”

“—İbret almak için.

“—Niye Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de eski ümmetlerin hadiselerini bize naklediyor?”

“—Şimdi okuyanlar ibret alsınlar, kıssadan hisse çıkarsınlar diye.”

Onun için akıllı olanlar bu kıssalardan hisseleri çıkartırlar, İslâm'a sımsıkı sarılırlar. Mutluluk, bahtiyarlık, saadet, selamet, zenginlikte değildir. Sıhhatte, keyifte, oyunda, zevkte, tatilde, masanın başında değildir. Baklavada, börekte, kaymakta, çörekte değildir. Nerededir?

Allah'a kul olmaktadır. Allah'ın yolunda gitmektedir.

Eğer bunu yapabiliyorsak dünyanın en akıllı insanları arasındayız. Eğer bunu yapamıyorsak, dünyanın en aptal insanları arasındayız.

Dünyevî işler sebep olmuş da, Cuma namazına gidememiş.

Yazıklar olsun sana aptal adam! Cuma'yı üç defa kaçırdın mı, kalbini Allah mühürleyecek. Ceza! Belediye zabıtası geliyor, cezayı yazıyor, kepengi kapatıyor, mühürlüyor, kırmızı balmumunu takıyor oraya. Kalbi mühürlenecek. Akıl mı yani?

Yani yer yarılsa, dünya yıkılsa insan kalkar, bu duruma düşmemek için ne yapar? Gelir, Cuma namazını kılar.

Cuma'yı engellemekten daha büyük zulüm olur mu?

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا

اسْمُهُ وَسَعَى فِي خَرَابِهَا

(البقرة: ١١٤)

(*Ve men azlemü mimmen menea mesâcida'llâhi en yüzkere fihe'smühû ve seâ fî harâbihâ*)
“Mescidlerde, Allah'ın adını engellemeye çalışanlardan daha zalim kim tasavvur olunabilir, daha alçak, daha zalim kim olabilir? O mescidleri harap etmeye çalışan insanlardan, daha aşağı kim olabilir? Kimse olamaz, en aşağı onlardır” (Bakara, 2/114) diye bildiriyor Kur'ân-ı Kerîm.

Yani tesirli olsun, kafalarını çalıştırsın, dinleyenler de ürpersinler diye böyle soru tarzında soruyor: Bunlardan daha zalim kim olabilir? En zalim bunlar.

Düşünün bütün başka zalimleri, adam öldürmüş, yol kesmiş, hırsızlık yapmış, küçük çocukları şöyle yapmış, böyle yapmış filan. Zalim tamam, zalim tamam ama, “Allah'ın evlerini kapatandan daha zalim kim var? Allah'a ibadeti engelleyenlerden, camileri harap etmeye çalışanlardan daha zalim kim var?” diye Allah soruyor.

Kafanızı çalıştırın, bak, bütün düşündüğünüz fecaatleri, bütün zulümleri hepsini sıralayın, hepsinden bu daha büyük zulümdür demek istiyor. Çünkü Allah'la kulu arasına giriyor. Kulu cehennemlik ediyor. Allah'ın gazabına uğratıyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Onun için gözümüzü açalım, gafletten uyanalım. Kendi kendimize saat başı, uyan gafletten diyelim. Aklımızı başımıza toplayalım. Gaye para değildir, mark, dolar, zenginlik, sıhhat değildir. Paralar pullar, mallar, mülkler, evler barklar, işler, güçler Allah yoluna feda olsun. Canlar feda olsun. Sen Allah'ın yolunda yürümeye çalış. Namazını bırakma!

Ezan, (*Hayye ale's-salah*) "Haydi namaza gel!" dedi mi, (*Lebbeyk, allâhümme lebbeyk*) de. Lebbeyk sadece Kâbe'de denmez ki, kapat dükkânını, camiye git! Allah çağırıyor, evine çağırıyor. "Kulum, namaza gel!" diyor. "Namaza gelirsen felah bulacaksın, felaha gel!" diyor. Dünya yıkılsa gel.

Kazancım azalır mış da, müşteri kaçarmış da...

Yerin dibine batsın öyle müşterinin parası. Onun da o vakitte orada olmaması lazım!

Suudi Arabistan'da ne yapıyorlar?

Dükkânı kapatıyor. Müşteriyi dışarı kışlıyor:

"-Çık dışarı!"

"-Niye?"

"-Ezan okunacak!" diyor.

Çünkü o müşteride de hayır yok. O parada da hayır yok. Helâl ticaret, haram oluyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Onun için, neye tamah ettiğimizi düşünelim. Neye tamah ediyoruz?

Televizyondaki filmi kaçırmamak için, yatsı namazına gelmiyor. Yahu yazıklar olsun be. Bu kadar küçüldü mü Müslümanlık? İman bu kadar zayıfladı mı? Yani fiilen böyle oluyor da, kendi kendimizi ayıplamamak babında söylüyorum.

Niye biz bu kara kutuların esiri olduk? Niye bu fitne, fesat kutularının karşısında, bu kadar, böyle hipnotize olduk, ayrılamıyoruz? Allah (*Hayye ale's-salâh... Hayye ale'l-felâh...*) diye bağırıttırıyor minareden. Adam televizyonun karşısından kalkamıyor. Dükkânda müşteriye dur diyemiyor.

Bizim bir arkadaşın ziyaretine gittim. Hukuk fakültesinden mezun, sakallı. Cuma yakın...

“—Hoş geldin!” dedi.

Kocaman bir şişe çıkarttı. Kılıç gibi bir şey çekti kapağından. Oh, güzel bir hacı misi sürdü. Yağlandık, yağlı pehlivan gibi. Ondan sonra, kalk gidelim camiye. Yani güzel koku sürünmek sünnet diye, aldırıyor kimseye. Beğenen beğensin, kimisi “üf” ama ağır koku filan diyor. Kim ne derse desin? Koku sürünmek sünnet, süründük. Kapının tam kilidini kapatacağız, hiç unutamiyorum, birisi geldi;

“—Aman ustam dedi, işte hani geçen gün sana tamir için verdiğim saat var ya, onu veriver, ne

olur, işim acele!”

Daha namaza yarım saat var.

“—Namazdan sonra...” dedi.

Aman ne olursun, hık mık, bilmem ne.

“—Namazdan sonra.” dedi. Bir taraftan asma kilidi çat kilitlemeye devam ediyor.

Yürüdük, ben de, dedim ki:

“—Yarım saat var namaza, veriverseydin!” dedim.

“—Hocam, o müşteriye şeytan gönderdi. Ben şimdi kapıyı açsam, içeri girsem, onun işini bitirirken, şeytan bir müşteri daha gönderir. Bir daha gönderir, bir daha gönderir, benim Cuma namazını tehlikeye sokar; onun için ona taviz yok!” dedi.

Böyle olacak. Yani müslümanın böyle olması lazım.

Bizim bu kafayı değiştirmemiz lazım. Kurban Bayramı’nda, kuzu kafalarıyla mı değiştireceğiz, ne yaparsak yapacağız? Koç kafalarıyla mı değiştireceğiz? Bu köhne kafayı değiştirmek lazım. Pırıl pırıl mü’min kafasına sahip olunması lazım. Yani yaptığı her şeyi Allah rızası için yapan, kınayanın kınamasından korkmayan... Şimdi bakıyorum, toplantılar yapıyoruz. Tasavvuf musikisi. Güzel! Dinî musikiyi, garbın tangirtisine, tungurtusuna tercih etmiş.

Adamlara bakıyorum kravatlı, grand tuvalet. Perhiz bozuldu.

Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu! Perhizde

lahana turşusu olur mu? Mideyi bozar.

Bütününüyle müslüman olmak lazım. Yarım müslüman olmak, yüzdeli müslüman, yüzde 32 müslüman, yüzde 16 müslüman, yüzde 42 müslüman, böyle olmaz. Yüzde 100 müslüman olmak lazım. Giyiminden kuşamına müslümanın hali başka olur.

“—Efendim ben kravat takmazsam hık olur, fık olur.”

Hiçbir şey olmaz. Ne diye takıyorsun?

Bak ben takmıyorum. Üniversitede de hoca olduğum zaman da tabii, hani doktora imtihanı, doçentlik imtihanı ve saire mecburiyetler oldu. O da mecbur edenlerin vebalidir ama onun dışında takmadım. Kravat takmayan hoca diye geçtik yani. Ne diye takayım? Ne diye başkasını taklit edeyim?

Benim dedemin töresi, benim kendi örfüm âdetim var. Ben namaz kılıyorum. Daracık pantolonla iki defa namaz kıldın mı dizi delinir, poposu yırtılır, apış arası açılır. Olmaz! Benim biraz bol olacak. Sonra, arkasını örtecek. Erkeğin de tesettürü var. Sadece tesettür kadının mı? Yani kadın örtünecek de erkek şöyle üçgen mayo ile durabilir mi? Hayır, o da duramaz. Onun da vücudunun hatlarının belli olmaması için onun da tesettürü var. Niye biz namazda bu cübbeyi giyiyoruz? Namaz Allah'ın huzuru olduğundan en güzel kıyafetleri giyiyoruz. Dışarıda niye bırakıyoruz? Hâsılı, söz sözü açtı da dertlendik. Derdimizi söylüyoruz.

Her şeyinizi kontrol edin. Yani, benim şu tıraşım,

İslâm'a uygun mu? Acaba sahâbe-i kirâm nasıl yaparmış? Acaba Peygamber Efendimiz'in bu husustaki emri, tavsiyesi, sünneti neymiş?

Sorun, acaba tıraşım, saçım, sakalım, bıyığım, bilmem gömleğim uygun mu? Ceketim, paltom, pardösüm, çorabım, pabucum, evim, işim uygun mu? Adam müslüman, yaptığı iş gayrimüslim işi. Mesela, içki satıyor, bilmem ne yapıyor. Müslüman yapmaz ki! Faiz alıyor, veriyor, yazıyor, çiziyor. Müslüman yapmaz ki! Müslüman haramla iştigal etmez ki!

Tabii şimdi Mudar kabilesi kalmamış ortada, Rebia kabilesi kalmamış, herkes imtihan oluyor, gelip geçiyor. Bu dünya bir misafirhanedir, herkes geldi geçti. Bak şimdi, hadîs-i şerifte, evvel zaman içinde kalbur zamanda içinde, bir Rebîa kabilesi varmış, Bir Mudar kabilesi varmış diyoruz. Mudar kabilesi İslâm'a yardım ediyormuş, Rebîa kabilesi yardım etmemişmiş. Masal, geçti gitti hepsi. Hepsi, Allah'ın divanında hesap verecekler. İnsan ne yaptıysa, hayır işlediyse hayrının mükâfatını alacak, şer işlediyse şerrinin cezasını çekecek. İmtihanlar bitti, zil çaldı, kalemlerinizi kaldırın, bakalım dedi. İmtihan bitti, kâğıtları hocalar topladı. Artık ne yazdıysa onun cevabı, onun notu, onun sonucuna göre imtihanı ya geçti, ya kaldı. Ya cennetlik oldu, ya cehennemlik oldu.

Muhterem kardeşlerim! Şimdi asıl bizim bu hadîs-i şeriflerden kendimizin alacağımız ibret; biz kendimizi düşünelim.

Şâirin birisi diyor ki, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî.

Yani birisi ama er kişi, müstesna birisi. Diyor ki:
“–Ölüye yazık yazık diye ağlama. Sen asıl kendine ağla. Yazık senin için. O bitirdi işini. Yazık varsa, sen kendine ağla asıl.”

Biz asıl kendimize ağlayalım. Yani, biz Rebîa kabilesi tarafından mıyız, Mudar kabilesi cephesinden miyiz? Allah'ın yolunun yolcusu muyuz, Rahman'ın askeri miyiz, şeytanın askeri miyiz? Rahman'ın hizbi miyiz, hizbu'r-rahman mıyız, hizbu'ş- şeytan mıyız? Nereye hizmet ediyoruz? Hakka mı hizmet ediyoruz, batıla mı hizmet ediyoruz? Allah'ın rızasını kazanacak yolda mıyız, Allah'ın gazabını çekecek yolda mıyız? Bunu inceleyelim, soralım kendi kendimize. Herkes sorsun. Her işinde sorsun. Her şeyinde, her teferruatta bile sorsun, düzeltsin.

Yiyecek diye alıyoruz, aldığımız yiyeceğin içinde domuz yağı oluyor. Şekerin içine, şekerlemenin, kutunun içine koyduğu, misafire tutulacak ikramın içine likör damlası damlatmış, alçak, hain., Şu sağdaki, soldaki şekercilerden bazıları. O halde insan aldığı şekeri bile düşünecek. Kontrol edecek, bakacak.

Bu şekerin içinde ne var? Meyve likörü var.

Başına çalınısın senin meyve likörün... Ben senden şeker istedim, içki istemedim ki alçak. Ben bucak bucak kaçıyorum, içki satan bakkaldan bile alışveriş yapmıyorum. Hiç tahmin etmedim, şekerciden likör çıkacağını. Sen ne hainmişsin, ne casusmuşsun, girmişsin aramıza da utanmadan müslüman mahallesinde likörlü şeker satıyorsun. Bari yaz, bu şeker likörlüdür,

gayrimüslimler içindir de. Madem satacaksın. müslümana bildir. Sakallı hacı efendi geliyor, hoca efendiye oradan bir şey alıyor, haydi içi likörlü...

Demek ki şekeri bile kontrol edeceğiz, ya da her şeyi kendimiz yapacağız.

Tavuk murdar olmuş olabilir. Ölmüş olabilir. Aldığın et nallı kuzu olabilir. Eşek eti, at eti olabilir, her şeyi yaparlar. Yani sen kendin müesseseni kur.

Bizim hoca olarak, başka işimiz yok mu yahu? Bizim asıl işimiz dua ve ibadet... Köşede nezih et marketi kurduk.

“—Nezih et.” ne demek?

Temiz, yani kesimi ve sairesi şusu, busu. Amerika’dan gelmiş et midir, buzlu et midir, helal midir, haram mıdır? Her şeyi ölçmek lazım.

Elbisede haramlık tasavvur eder misin? Filanca kumaş... Tasavvur eder misin? Aklına bile gelmez ama şeytanlar neler yapıyor. Bunun parlak durması için apresine domuz yağı sürüyor, domuz yağından alınmış şey sürüyor. Hani kumaş ilk böyle terziden çıktığı zaman pırıl pırıl, apre mi deniliyor, ilk şeyi? Onun içinde haram malzeme olabilir.

Demek ki ben de dedelerim gibi tezgâhta tıkıdık tıkıdık, mekiği bir o tarafa atıp, bir bu tarafa atıp, kendi abamın kumaşını kendim dokuyacağım galiba? Ya da kardeşlerim birleşecek helal kumaş, helal et, helal bilmem

ne, hepsini yapacak. Başka çaremiz yok. Her şeyi yeniden imtihana tabii tutup, her şeyi yeniden kontrol edip, eğri olan şeye hayır demesini öğreneceğiz.

Ben üniversiteden emekli bir profesörüm. Bir haftada 40 tane toplantıya katılıyoruz, uykumuzu, durağımızı şaşırdık. Gece mi uyuyacağız, gündüz mü uyuyacağız bilemiyoruz.

Düşmanı çökertmenin yollarından birisi nedir, biliyor musunuz? Hani Sırbistan'a gitsek de bomba atsak da herifleri öldürsek de, kardeşlerimizin intikamını alsak da bilmem ne de, ve saire de ve saire de...

Çok kolay yolu var. Ben bunu dergilerde yazdım ama ne anlayan var, ne dinleyen var. Ehemmiyetini anlamıyor millet! Ehemmiyetini anlamıyor. Dedim ki:

“—Birisinin imal ettiği bir malı aldınız mı, ona iyilik yapmış oluyorsunuz.”

Çünkü sen bir mal alıyorsun, ötekisi bir mal alıyor, ötesi bir tane alıyor. Böylece ne oluyor? Adam şu kadar 100 bin sattım, şu kadar kilo sattım, bu kadar ton sattım, şu kadar kar ettim diyor. Aldığı parayı götürüyor Sırp'a, Yunanlıya, Ermeni'ye, Yahudi'ye veriyor. Düşmana veriyor. Yani sen düşmanını koynunda besliyorsun, koynunda yılan besliyorsun.

Ne yapacaksınız? Aldığın mala bile dikkat edeceksin. Kendi malını yiyeceksin, başkasının malını almayacaksın. Sapır sapır dökülecek o devletler. Sen ticaret yapmadığın zaman, sen onun malını almadığın zaman sapır sapır dökülecek.

İslâm'ın yayılması da savunulması da ticarettir. Bu önemli bir yol ama millet ekonomi bilmiyor, işletme bilmiyor! Devletlerin nasıl yükseldiğini, nasıl yıkıldığını bilmiyor! Osmanlı'nın neden zayıfladığını, Avrupa'nın neden kuvvetlendiğini bilmiyor; mücadelesinde onun için sonuç alamıyor. Malını almayacaksınız kardeşim. Malını almayacaksınız, sevmediğin insanın malını almayacaksınız.

Gideceksin sevdiğin insanın malını alacaksın, yoksa üreteceksin. O da vazife. İmal edeceksin. Yoksa imalini sen yapacaksın. Japon güneşe tapıyor; putperest, müşrik. Japon'un malını almayacaksınız. Gel de alma. Suudi Arabistan Japon malı dolu. Bilmem nere, bilmem nere Japon malı dolu. Falancanın malını almayacaksınız. Filanca heriflere de diyeceksin ki, falanca devlete de, sen müslümanlara filanca yerde hiyanet ettiğinden ben sana ceza olarak senin mallarını bundan sonra milletçe, devletçe, ümmetçe almıyorum. Adam çökecek.

Bak IBM firması çöküyor diyor, çünkü gazeteler. Avrupa'da devletlerin ilerlemesi sıfır noktasında. Zarar ediyorlar. Yani sen yardım etmezsen, batacak. Düşmana yardım ediyorsun, kuvvetlendiriyorsun, zenginleştiriyorsun, palazlandırıyorsun ondan sonra o da saldırıyor. Çok dikkat edeceğiz. Aldığımız her mala çok dikkat edeceğiz. İslâm düşmanının malına ambargo koyacağız.

Şu fikir, sadece şu camide ve sizinle bizim aramızda değil de bütün müslümanların arasında olsa, yani ben müslümandan mal alacağım, İslâm

düşmanlarından, müslümanları kesenlerden, mal almayacağım deseniz, iş bitecek. Çocukları alıyorlarmış organ bankasına satıyorlarmış. Böbreği, kalbi, damarı gidecek çocuğun. Parça parça kesecek satacak. Doğruysa korkunç, feci bir iş...

Onun için Allah sorar bunları. İnsana Allah yaptıklarından da sorar yapması gerektiği halde yapmadıklarından da sorar. Türkiye’de yapmadıklarından dolayı bir sorumluluk yok. Türkiye’nin acayıpliğinden birisi, bir görevli yapması gereken bir görevi yapmazsa sorumluluk diye bir şey yok. İyi niyetle bir şey yapsa, yaptığı zaman mahkeme mahkeme sürünüyor da yapması gereken bir görevi yapmadığı zaman hiçbir şey olmuyor. Halbuki yapmamaktan dolayı da bir sorumluluk gelmesi lazım.

Namazı kılmamakta, orucu tutmamakta, zekât vermemekte bir sorumluluk yok mu? Var... Eh, o zaman yapmayana da sormak lazım.

“—Şu işteki ihmalde görev kimindi?”

“—Falancanıydı.”

“—Niye yapmadı?”

Niye yapmadı diye ceza vermek lazım! Bu ceza nasıl olur?

Bir içtimaî şuurla yani ümmet şuuruyla, millet şuuruyla olur. Baktın ki bir herif edepsiz, onu böylece cezalandıracaksın. Başta türlü cezalandırma imkânımız olsa, onu da yapalım. Silahı alalım harp edelim, darp edelim ve saire ama

kolay tarafı bu. Malını almayıvereceksin. Mar-
kasına bakacaksın, araştıracaksın, almayıvere-
ceksin, bu kadar basit.

b. Hapşıranın Hamd Etmesi

Bu sayfadaki ikinci hadîs-i şerif.

Bu ikinci hadîs-i şerif, hapşırmak vukuu bulduğu
zaman ne söylenecek, bu konuda bir hadîs-i
şerif. Çok kaynakları var. Sâlim ibn-i Abd'den
rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²

إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ، فَلْيَقُلْ: الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ،
أَوْ: الْحَمْدُ لِلَّهِ

عَلَى كُلِّ حَالٍ؛ فَإِذَا قَالَ ذَلِكَ، فَلْيَقُلْ مَنْ عِنْدَهُ:
يَرْحَمُكَ اللَّهُ، فَإِذَا

□

² Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.392, no:2664; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müs-
ned*, c.VI, s.7, no:23904; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.297, no:7696;
Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.58, no:6368; Tahâvî, *Maâ-
niü'l-Âsâr*, c.IV, s.301, no:6513; İbn-i Ebî Şeybe, *Müsned*, c.II,
s.244, no:625; Tayâlisî, *Müsned*, c.II, s.528, no:1299; Sâlim ibn-i
Abd RA'dan.

Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.65, no:10052; Buhârî, *Edebü'l-Müf-
red*, c.I, s.322, no:934; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.25,
no:5685; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.162, no:10326; Bey-
hakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.30, no:9346; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*,
c.IX, s.1, no:3375; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.120, no:972; İbn-i Ebî Şeybe,
Musannef, c.VIII, s.501, no:26519; Hz. Ali RA'dan.

قَالَ فَلْيَقُلْ: هُوَ يَغْفِرُ لَنَا وَلَكُمْ

(طب. ك. هب. عن ابن مسعود؛ حم. ك. هب. عن سالم بن عبيد الأشجعي)

RE. 54/12 (*İzâ atase ehadüküm, felyekul: El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn, ev: El-hamdü li'llâhi alâ külli hâl; feizâ kâle zâlike, felyekul men indehû: Yerhamuke'llâh; feizâ kâle felyekul: Hüve yağfiru'llâhu lenâ ve leküm.*)

(*İzâ atase ahadüküm*) “Sizden biriniz hapşıracağı zaman, (*felyekul*) şöyle desin: (*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn*) ‘Alemlerin Rabbi olan Allah’a hamd olsun!’ (Ev) Veya şöyle desin: (*El-hamdü li'llâhi alâ külli hâl*) ‘Alemlerin Rabbi olan Allah’a her hal üzere hamd olsun!’ Yani iyilik, kötülük, bolluk, darlık, her hal üzere Allah’a hamd olsun!”

(*Feizâ kâle zâlike*) “Hapşıran kendisi bu sözü söyledi mi, (*felyekul men indehû*) yanında bulunan öteki müslüman da ona desin ki o zaman...”

Bekleyecek ilk önce, hapşırды, bakalım arkasından bu ne diyor diye, kulak kabartacak, bekleyecek. (*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn*) veya (*El-hamdü li'llâhi alâ külli hâl*) dedi mi hapşıran, dedi. O zaman bu yanındaki kişi de diyecek ki: (*Yerhamuke'llâh*) “Allah sana merhamet etsin!” diye dua edecek. Müslüman hapşırana böyle dua edecek.

(*Feizâ kâle felyekul*) “Yanındaki bu sözü söylediği zaman, hapşıran bu sefer cevap olarak ona diyecek ki... Tabii o dua etti ona ya, o ne yapacak? O da ona mukabele etmesi

lazım: (*Hüve yağfiru'llàhu lenâ ve leküm*)
'Allah sizi de, bizi de mağfiret eylesin!' Bunları ezberlemek, öğrenmek lazım!

Müslümanın selâmı başkadır, selâmının mânası da başkadır. (*Es-selamü aleyküm*) nerede, "*Günaydın*" nerede, (*Guten tag*) nerede? Selâmı başkadır, oturması, kalkması, ibadeti başkadır. Her şeyi kendine mahsustur, güzeldir, hiçbir şeyin taklidi değildir, tamdır, derin ve güzel mânâlıdır.

Hapşırıldığı zaman Allah'a hamd edecek ve ötekisi onu duyunca ona dua edecek, (*Yerhamuke'llah*) diyecek. O kendisine dua edildi diye, (*Yağfiru'llàhu lenâ ve leküm*) diyecek.

Başka rivayetler de var. Dört tane hadîs-i şerif var bu konuda. Onları peş peşe hızlı okuyuverelim.

c. Hapşırıp Hamd Edene Melekler Dua Eder

Bu ikinci hadîs-i şerif İbn-i Abbas RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ، فَقَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ! قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ:

رَبِّ

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.453, no:12284; Ziyâü'l-Makdîsî, *elEhâdîsü'l-Muhtâre*, c.IV, s.188, no:305; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.111, no:12906; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.IX, s.160, no:25521; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.361, no:2357.

الْعَالَمِينَ؛ فَإِذَا قَالَ: رَبِّ الْعَالَمِينَ، قَالَتْ
الْمَلَائِكَةُ: رَحِمَكَ اللَّهُ

(طب. عن ابن عباس)

RE. 54/13 (*İzâ atase ehadüküm, fekàle: El-hamdü lillâh! Kàleti'l-melâiketü: Rabbi'l-àlemîn; feizâ kàle: Rabbi'l-àlemîn, kàleti'l-melâiketü: Rahimeke'llàhu.*)

(*İzâ atase ehadüküm*) “Sizden biriniz hapşıracağı zaman, (*fekàle: El-hamdü li'llâh*) hapşırıp da arkasından (*El-hamdü li'llâh*) deyince, devam etmiyorsa, melekler, (*Rabbi'l-àlemîn*) derler.” Yani (*El-hamdü li'llâh*) deyip kesme, (*Rabbi'l-àlemîn*)’i de ekle!

(*Feizâ kàle rabbi'l-àlemîn*) “Aksıran (*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn*) derse, (*kàleti'l-melâiketü: Rahimeke'llàhu.*) o zaman melekler ona, hah şimdi oldu gibi, (*Rahimeke'llàh*) ‘Allah sana merhamet etsin, rahmetini ihsan eylesin!’ derler.”

Demek ki (*El-hamdü li'llâh*) demek güzel ama, melekler istiyorlar ki, (*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn*) densin. Daha güzel olacak. Âlemlerin Rabbi olan Allah’a hamd olsun. Âlemlerin, bütün âlemlerin mâliki, mutasarrıfı, sahibi, besleyicisi, geliştircisi, değiştircisi, nimet vericisi Allah... Onun öyle olduğunu söyleyince, o zaman melekler (*Rahimeke'llàh*) “Allah sana merhamet etsin!” derler.

Şimdi bu *Rabbü'l-àlemîn* kelimesi üzerine tabii çok uzun konuşmak lazım. Çünkü Fâtîha’da

geçiyor, tesbihatta geçiyor ama mânası çok derin, çok derin.

Rab ne demek? Çok kimse bilmez. Arapça okuyanlar bile çoğu bilmez. Rab ne demek?

Bir şeyi alıp, besleyip, büyütüp, geliştiren, büyüten demek. Hani nasıl çocuğu terbiye edene mürebbî diyoruz. Yani nasıl bir tohumu alsan, bir çiçek sümbül soğanını saksıya alsan, sulasan, baksan, vitaminini versen, toprağını karsan, ilaçlasan ve saire, sonunda bir çiçek sümbül hâline gelse; veyahut küçük bir kuzuyu alsan, biberonla beslesen, büyütürsen, tarladan otlatsan, kocaman hâle getirsen, onun gibi yani. Bir, besleyip, geliştirip, büyütme mânası var Rab sözünde...

Rabbü'l-âlemîn, yani alemlere nimetlerini verip besliyor alemleri, geliştiriyor. Büyütüyor, geliştiriyor, varlığını tekâmül ettiriyor. Âlemlerin Rabbi demek, bu mânası var.

Çoğu bilmez bu mânâyı, alemlerin sahibi diye gelip geçer. Düz sahip değil de... Benim Yalova'da tarlam var da gidip bakamıyorum bile, ağaçlar kuruyor. Böyle sahiplik değil, alemlerin sahibi ama ihtiyaçlarını görüyor, besliyor, bakıyor, büyütüyor demek. O mâna var *Rabbü'l-âlemîn*'de... Her nimetimiz, her ihtiyacımızın karşılanması ondan.

Onun için, (*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn*) şükür manasını ondan taşıyor. "O âlemlerin Rabbine hamd olsun!" diye o mana oradan geliyor. Rab kelimesinin bu manasını bilin.

Rab kelimesi artmak manasıyla ilgilidir:

rebâ, yerbû... Âyet-i kerîmede de geçiyor bu mâna zaten. Yani, “Siz Allah yolunda sadaka verirsiniz, Allah onu kendi indinde artırır, çoğaltır.” Sadakayı besler, büyütür, geliştirir; küçücük bir sadaka, Uhud dağı gibi olur. Allah onu kıymetlendirir. Hani bir tasarrufun olsa, götürsen bir helal firmaya versen, o da ticaret yapsa, geliştirse, kocaman etse gibi.

Ama faize verersen malı, o zaman;

فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللَّهِ

(الروم: ٣٩)

(*Felâ yerbû inda’llâh*) “Allah indinde gelişmez.”
(Rum, 30/39) diyor.

Yani sen geliştirecek sanıyorsun ama... Mesela adam tuttu, filanca tefeciler yüzde 80, yüzde 90, yüzde 100, yüzde 120 faiz veriyoruz deyince, gitti parasını ona yatırdı. Millet unuttu faizin haram olduğunu, evini sattı, düşündü ki, 100 milyona evi satacağım bir senede 120 milyon alacağım. Ayda on milyon bedavadan gelecek faiz parası... Haram ama olsun. Aldırmıyor, yiyecek onu. On milyon, on milyon, çalışmaya da lüzum kalmayacak, artık keyif edecek boğazda, orada, burada filan.

Sen misin böyle düşünen? Ver bakalım paraları, sat bakalım evi evvela. Tuzağa bir girsin bakalım ayağın. Evvela bir evi sattı.

Ondan sonra da tefeciye parayı verdi. Tefeci paraları topladı topladı, pırt kayboldu. Haydi bakalım, şimdi mahkemeye müracaat et;

“—Ben bu adama şu kadar para vermiştim de, işte o paranın aslını bile vermedi de, vaad ettiği şeyi de yapmadı da...”

Sana daha çok ceza layıktır. Allah yapıyor o cezayı. O cezayı veren Allah. Sen misin, haramı helali düşünmeyen, bedavadan kazancı düşünen?

d. Hapşırınca Hamd Etmek Şifa Olur

Abdullah ibn-i Ömer RA’dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

إِذَا عَطَسَ الْعَاطِسُ، فَاْبْدِءُوهُ بِالْحَمْدِ، فَإِنَّ ذَلِكَ
دَوَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ،

وَمِنْ وَجَعِ الْخَاصِرَةِ

(ك. في تاريخه، والديلمي عن ابن عمر)

RE. 55/1 (*İzâ atase’l-âtısu fe’bdeûhü bi’l-hamdi, feinne zâlîke devâün min külli dâin, ve min-vecei’l-hâsıratı.*)

(*İzâ atase’l-âtısu fe’bdeûhü bi’l-hamdi*) “Bir kimse aksırdığı zaman, hamd etmezse; hapşırdı, (*El-hamdü li’llâh*) demedi. Siz ona, ondan evvel davranıp (*El-hamdü li’llâh*) deyiverin! Hamd etmenin zamanıydı, sen onu unuttun gibilerden ona (*El-hamdü li’llâh*) deyiverin. Siz böyle

⁴ İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.III, s.18; İbn-i Hacer, *Lisânü’l-Mîzan*, c.II, s.330, no:1598; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IX, s.164, no:25544; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.III, s.368, no:2366.

başlarsanız; hapşırıldı, (*El-hamdü li'llâh*) demeyi unuttu, öyle duruyor. Sen (*El-hamdü li'llâh*) dedin mi, sen kazandın. Birinci, ipi göğüsleyen, yarışı sen kazandın.

“Sen (*El-hamdü li'llâh*) dedin mi, (*feinne zâlike devâün min külli dâin, ve min-vecei'l-hâsırati*) bu (*El-hamdü li'llâh*) demek her hastalığın ve böğür ağrılarının şifasıdır.” Demek ki, maddî mânevî her hastalığa devâ oluyor.

“—Yani, (*El-hamdü li'llâh*) demekle böyle bu kadar şey olur mu?” diye hatırına gelebilir bir insanın.

Olur ya, şeytan boş durmuyor, insanın içinde boyuna kazana kömür atıp duruyor, kızdırmak için kara kara kömürleri atıp duruyor, içerde fokur fokur kaynatmaya çalışıyor. Böyle diyebilir.

Muhterem kardeşlerim!

Allah verir, başkası veremez. Başka zenginler veremez ama Allah verir. Allah, bir *Lâ ilâhe illa'llah* diyene cennette köşk veriyor. *Lâ ilâhe illa'llah* kısaca bir söz işte. *Lâ ilâhe illa'llah* diyeni cennete sokuyor, cennette köşk veriyor. *Bi'smi'llâhi'rrahmâni'r-rahîm* diye işe başlayanın, işini rast getiriyor.

Besmele ile başlayanın işini rast getiriyor, besmelesiz başlayanın işini güdük bırakıyor. Çünkü yapan, eden, veren Allah; bu sözler Allah'ın rızasına hoş geldi mi Allah affediyor. Hoş gelmedi mi ceza veriyor. Onun için sözün kısalığına bakma, mânasına bak, bir de o sözü sevene bak. Allah seviyor. Sevdiği zaman da seni taltif ediyor.

Geçenlerde Ankara'da hadîs-i şerifleri okuyoruz, rüya ile ilgili bahis geldi. Rüya, Kur'ân-ı Kerîm'de var, hadîs-i şeriflerde var. Önemli bir olay, rüya. Bazen olacakları, ertesi günkü şeyleri filan insan rüyada görür. Tabii rüya ile ilgili hadisler geldi, rüyayı anlattık. Beğenen beğeniyor da insanların, kalabalığın içinden de çeşitli tipler de çıkıyor;

“—Ya biz buraya masal ve rüya dinlemeye mi geldik?” diye bir kâğıt gönderen de oldu içlerinden.

Sıkılmış beyzadenin canı... E ne yapalım! Konu bazen öyle bazen böyle geliyor, çeşitlilik oluyor. Her şeyi öğrenmekte fayda var. Bugün de böyle oldu. Hapşırmanın âdâbı ile ilgili, hapşırmadan sonra söylenecek sözlerle ilgili geldi.

Ne yapayım? Peygamber Efendimiz bunları söylemiş. Bunun sevabı, esrarı, incelikleri, hatırası var. Hz. Âdem Atamız, yaratıldığı zaman şöyle bir uyanmış, doğrulmuş, ilk önce bir hapşu diye hapşırmış. Ta o zamana kadar gidiyor iş... O zaman (*El-hamdü li'llâh*) demiş. Melekler de, (*Yerhamuke'llah*) diye, bu yeni yaratığa dua etmişler. O mana, o an'ane devam ediyor.

Nasıl hacda İbrahim AS'ın, Hacer Validemizin Safâ ile Merve arasında gitmesi gelmesi âdâb olmuş, çeşitli incelikleri var. Nasıl Kâbe'nin etrafında dönmek, meleklerin *Beytü'l-Ma'mur* etrafında dönmesinin sembolü ve hatırası... İslâm'da çok derin şeyler vardır, işin içinde iş vardır. Esrarının içinde, ibadetlerin nice nice

daha esrar vardır, incelikler vardır. Erbabı bilir.

e. Üçten Fazla Hapşırma

Dördüncü hadîs-i şerif, hapşırma ile ilgili:⁵

إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيُشِمْ تَهْ جَلِيسَهُ، فَإِنْ زَادَ عَلَى
ثَلَاثٍ فَهُوَ مَزْ كَوْمٌ،

وَلَا يُشَمَّتُ بَعْدَ ثَلَاثٍ

(د. وابن السنی، کر. عن أبی هریرة)

RE. 55/2 (*İzâ atase ehadüküm fe'l-yüşemithü celîsühû, fein zâde alâ selâsin fehüve mezkûmün, ve lâ yüşemmetü ba'de selâsin.*)

Bu da işe bir hudut koyuyor, diyor ki:

(*İzâ atase ehadüküm fe'l-yüşemithü celîsühû*)
“Sizden biriniz hapşırırsa, tamam, yanında oturan arkadaşı üç defa ona yerhamukellah desin, elhamdülillah dediği zaman.” İşte buna teşmîtü'l-âtıs derler. Hapşırana hayır dua etmek, iyiliğini temenni etmek.

(*Fein zâde alâ selâsin fehüve mezkûmün*) “Üç defaya kadar bunu yapsın; üçten fazla yaparsa, demek ki adam hasta, nezle, peş peşe...”

Alerjik mi oluyormuş ne oluyormuş, ben bazen

⁵ İbnü's-Sinnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.I, s.475, no:250; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s.275; Mâlik, *Muvatta'* (Rivayet-i Muhammed), c.III, s.458, no:953; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.160, no:25522; *Camiü'l-Ehâdis*, c.III, s.362, no:2358.

bir hapşırmaya başlıyorum, gidip burnumu yıkamazsam, ağzımı çalkalamazsam, yeri göğü, tavanı havaya kaldıracak gibi hapşirttiriyor uzun zaman.

Demek ki üçten fazlası oldu mu, artık o bir hastalıktandır, nezledendir. (*Ve lâ yüşemmetü ba'de selâsin*) O zaman üçten sonra artık söylemeye lüzum yok. Adam hapşırıyor, *el-hamdü li'llâh*; hapşırıyor, *el-hamdü li'llâh*; hapşırıyor, *el-hamdü li'llâh, yerhamuke'llâh...* Artık her şeyin bir hududu var. “Üçten sonra demesin!” demiş Peygamber Efendimiz.

f. Ümmetim Dünyayı Gözünde Büyütürse...

Ebû Hüreyre RA'dan. Bu günkü dersimizin son hadîs-i şerifi. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

إِذَا عَظَّمْتُ أُمَّتِي الدُّنْيَا، نَزَعْتُ مِنْهَا هَيْئَةً
السَّلَامِ؛ وَإِذَا تَرَكَتِ الأَمْرَ

بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ، حُرِمْتُ بَرَكَتِ
الْوَحْيِ؛ وَإِذَا تَسَابَّتْ أُمَّتِي، سَقَطَتْ مِنْ عَيْنِ اللّٰهِ

(الحكيم عن أبي هريرة)

⁶ Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirül-Usûl*, c.II, s.270; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.183, no:6070; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.III, s.368, no:2368.

RE. 55/3 (*İzâ azzamet ümmetî ed-dünyâ nüziat minhâ heybetü'l-islâm; ve izâ tereketi'l-emre bi'l-ma'rûfi ve'n-nehye anilmünkeri, hurrimet bereketü'l-vahyi; ve izâ tesâbbet ümmetî, sekatat min ayni'llâhi.*)

(*İzâ azzamet ümmetî ed-dünyâ*) “Benim ümmetim yani Ümmeti Muhammed, dünyayı gözünde büyüttü mü; dünyaya tâzim etti, ehemmiyet verdi mi; (nüziat minhâ hey'etü'l-islâm) İslâm'ın hey'eti ondan çekilip alınır.”

Hey'et diye yazmış, burada açıkça hemze var ama baktım, *heybet* mânası da var. Yani, “İslâm'ın o insana verdiği heybet, vakar ve saygınlık diyelim yeni tabirle, Allah tarafından onun üzerinden çekilir, alınır.” Ve yahut buradaki ilk manasıyla, “İslâm'ın umumi görünüşü, hey'eti topluca o kişinin üzerinden alınır. “

Ümmetim dünyayı tercih ederse, dünyaya hürmet ederse, dünyaya meyl ederse, dünyaya dalarsa demek yani. O zaman gidiyor elden; izzet, heybet, İslâm'ın ana hey'eti göçüp gidiyor. İslâm ona darılıyor, kalkıp gidiyor üzerinden. İslâm, “hey'et, topluluk” demektir. İslâm'ın topluluğu şöyle;

“—Sen misin dünyaya meyleden? Vay müslüman vay! Darıldım sana.” diyor kalkıp gidiyor. İslâm'ın hey'eti gidince, kuru bir şey kalıyor geride.

(*Ve izâ tereketi'l-emre bi'l-ma'rûfi ve'n-nehye anil-münkeri*) “Ümmetim emr-i ma'rufu nehy-i münkeri terk ederse...”

Emr-i ma'ruf ne demektir? İyi şeyleri yaptırmak için, etrafa söylemek, nasihat etmek, yaptırmaya çalışmak, hatta zorlamak.

(Ve'n-nehye ani'l-münkeri) “Kötü olan şeyleri de yaptırmamaya çalışmak.” İçki içme, onu yapma, bağırma. Komşunun bahçesine tırmanma. Elmasını koparma vesaire. Yani kötüye şeyi yaptırtmamak. İyi şeyi yaptırmaya çalışmak, kötü şeyi yaptırmamaya gayret etmek.

“—Bu emr-i mâruf, nehy-i münker nedir?”

Farzdır. Müslümanların vazifesidir. Namaz gibi, oruç gibi bir vazifedir.

“—Bunu terk ederse ümmetim, ne olur?”

(Hurrimet bereketü'l-vahyi) “Vahyin, Kur'ân-ı Kerîm'in üzerlerine inmesinden hâsıl olan bereketten, mahrum kılınır. Kur'ân-ı Kerîm'in bereketinden mahrum kılınır. Kur'ân-ı Kerîm'in bereketini tadamaz, bereketinden istifade edemez, o vahy-i ilâhînin kullara sağladığı mânevî faydalardan faydalanamaz duruma düşer.”

Ne zaman? Emr-i ma'ruf nehy-i münker yapmadığı zaman.

Üçüncüsü: *(Ve izâ tesâbbet ümmetî)* “Ümmetim birbirlerine sövmeye, sövüşmeye başlarsa... Kötü sözler söylerse birbirinin aleyhinde...”

Sebbetmek sövmek demektir. Hani “ana avrat sövmek” derler ya böyle, ileri geri ağzını açıp gözünü yumup söylemek. “Ümmet birbirine sövüştüğü zaman, o ona sövüyor, o ona sövüyor, sövüştüğü zaman; *(Sekatat min ayni'llâh)*

“Allah’ın gözünden düşerler.”

Muhterem Kardeşlerim!

Bu son hadîs-i şerifte üç tehlike anlatıldı. Buna dikkat edin. Benim ümmetim, dünyayı gözlerinde büyütürler, dünyaya dalarlar, dünyaya hürmet ederlerse, İslâm’ın hey’eti ondan çekilir alınır. Müslümanlık kalmaz üzerinde. Dünyaya daldı mı, Müslümanlığın ruhu, hey’eti kalmaz, çekilir.

Ne yapacak? Dünyayı sevmeyecek ahireti sevecek. Dünyaya meyl etmeyecek ahirete meyledecek. Gayesi ahireti mamur kılmak olacak. Dünyayı mamur kılmak, cep doldurmak, mevki makam sahibi olmak değil. İsterse bunların aksi bile olsa, ahireti kazanmak o yolla oluyorsa, fedakârlık bile yapması lazım. Yapmazsa, İslâm sıyrılır.

Hah, tamam, anladık şimdi. Türkiye’nin durumunu da anladık, bütün İslâm âleminin durumunu da anladık. Dünyaya meyl etti ümmet, İslâm’ın canı, ciğeri, ruhu, ateşi, heyecanı, hey’eti çekildi, alındı üzerinden. Güya müslüman. Sürü gibi. Ermeniler Azerbaycan’a saldırıyor kıpırtı yok. Filistin’de elini taşla eziyor, canlı insanın kemiklerini kırıyor gürültü yok. Bosna-Hersek’te öldürülüyor, kadınlar tecavüze uğruyor, çocuklar satılıyor, organları kesilip alınıyor ses yok.

Neden? İslâm’ın hey’eti gitmiş.

Neden olmuş bu? Müslümanlar dünyaya daldığı için olmuş.

Aman Amerika'dan zarar gelmesin, aman ticaretimiz zarar görmesin, aman rahatım, keyifim bozulmasın. Gitti işte, sebep anlaşılıyor.

Tehlikelerin birisi bu, çoğumuzda var. Çok yaygın bir hastalık. Bulaşıcı, kolera gibi salgın ve çok kötü bir hastalık, dünyaya dalmak, dünyayı sevme, dünyayı gözünde büyütme, dünyayı hedef edinmek... Çok az kimsede bundan kurtulmuşluk, sıhhat vardır. Çoğu kimse ehl-i dünyâdır maalesef, müslüman da olsa...

Ben size acı bir şey söyleyeyim: Ermeniler para gönderiyorlarmış Azeri köylerine; "Alın şu dolarları, haydi boşaltın köyü!" diyorlarmış. Dolarları alan, köyü boşaltıp gidiyormuş. Ermeniler geliyormuş. Para, para, para, din iman para oldu. O zaman bir şey kalmadı.

İkinci büyük tehlike; emr-i ma'ruf nehy-i münkeri ümmet terk ederse, Kur'ân-ı Kerîm'in bereketinden mahrum kılınır. Sanki Kur'ân-ı Kerîm inmemiş, sanki Kur'ân-ı Kerîm'in onlara hiç faydası yok duruma düşer. Okurlar, okurlar hiçbir şey olmaz. İşte o kadar hafız var, bu kadar kıraat var, Kur'ân-ı Kerîm radyoda, televizyonda bile okunuyor ama ne oluyor?

Neden? Emr-i ma'ruf ve nehy-i münkeri terk edince Kur'ân-ı Kerîm'in, vahyin, bereketinden mahrum kılınırlar, Bu yapılmaz diyecek, haram olan şeyi yaptırmamaya, helal olan şeyi yaptırmaya çalışacak.

Bu emr-i ma'ruf nehy-i münkeri öğrenin! Vazifelerinizden birisi bu. Ev ödevi, çalışın. Emr-i ma'ruf nedir, nehy-i münker nedir? Bir

dahaki haftaya kadar bir görev yapın, bakın o zaman yerinizde durabilecek misiniz?

Bilmiyor millet. Emr-i ma'ruf nehy-i münkeri hocalar yapsın, vâizler yapsın. Kürsüye çıksın, eûzü besmeleden sonra 45 dakika konuşsun, bitince emr-i ma'ruf nehy-i münker bitti.

Yağma yok... Her koyun kendi bacağından asılmayacak mı? Sizin bacağınız yok mu asılacak?

Herkesin bacağı var, Allah herkesin bacağından asar, herkesin derisini yüzer. Herkes vazifesini yapacak. Hiç kimseye sözün geçmezse, âciz bir adamsan evinde sözün geçer. Karın hiç olmazsa, "Hoş geldin efendi!" der. Hiç olmazsa çocuğun sözünü dinler. Bari ona tesir et.

Muhterem kardeşlerim!

İkinci tehlike bu, emr-i ma'ruf nehy-i münker yapacağız. Birinci tehlike dünyaya dalmak, dünyayı sevmek. Dünyayı sevmeyeceğiz, ahireti seveceğiz, cenneti seveceğiz, ahireti, cenneti kazanmaya çalışacağız. Emr-i ma'rufu, nehy-i münkeri terk etmeyeceğiz. Suskun insanlar olmayacağız. Konuşan insanlar olacağız. Hayrı söyleyen, hakkı söyleyen, şerri engelleyen, hakkı destekleyen insanlar olacağız. Müslüman böyle olacak. Başka türlü olursa iyi müslüman olmuyor, vahyin bereketi de üzerinden gidince cascavlak kalıyor.

Üçüncü tehlike; birbirlerine sövüşürlerse, o ona söver, o ona söverse Allah'ın gözünden düşerler. Allah'ın gözünden düşmek de başka bir şeye benzemez. Uçaktan düşmekten daha beter olur insan. Yüksek bir yerden düşmek

değil. Allah'ın gözünden düştü mü insan, dünyası âhireti mahvolur.

O zaman ne yapacağız? Kimse, kimseye sövmeyecek.

Bana yığınla mektup geliyor. Şikâyetler geliyor dinliyorum. Tüyerim diken diken oluyor. Müslüman müslümanın aleyhinde, müslüman müslüma iftira ediyor. Müslüman müslümana olmadık sözler söylüyor, olmadık zanlarda bulunuyor, yalan yanlış şeyler, rekabetler, çekişmeler, çatışmalar. Allah'ın gözünden düşer insan. Allah korusun. Allah edepsizlik yaptırmasın insana. Allah hüsn ü zannı emretmiş, suizanı yasaklamış mesela. İşte bu İslâm'ı âdâbı, tasavvufu vesaireyi bilmiyorlar. Ondan sonra başa her çeşit felaket geliyor. Biz de söylüyoruz, söylemek de yetmiyor.

Herhalde bizim biraz Hz. Ömer gibi kamçılı dolaşmamız lazım. Böyle uzun bir kamçı Zoro'nun kara kamçısı gibi, bir şaklattığımız zaman, alnında bir z harfi, sırtında bir z harfi, böyle kandan bir şey çıkmalı ki, ondan sonra millet bir daha yapmasın. Millet boyuna cezasını görmediği günahı işlemeye devam ediyor. Cezasını görürse vazgeçecek ama cezasını şimdi görmüyor. Birikiyor ceza, öbür tarafta depoda birikiyor, birikiyor, birikiyor, ceza bir patladığı zaman ya Sırp senin üstüne geliyor, ya Yunanlı geliyor, ya Ermeni geliyor.

Aaa niye geldi? Müslüman niye Ermeni'nin karşısında, Sırp'ın karşısında mağlup?

Cezalar birikti de depo patladı. Barajın duvarı

yıkıldı ondan. Başka bir şeyden değil.

Allah hepimize uyanıklık versin... Nevm-i gafletten yâ Rabbi, bizleri lütfunla uyandır. Bizi kâfirlerle terbiye etme... Bizi gazabınla, azabınla terbiye etme; lütfunla, kereminle terbiye eyle yâ Rabbi!

Rasûlüllah Efendimiz'i rüyamızda görsek, tatlı tatlı söylese, biz de aşk ile şevk ile ağlayarak uyansak. Doğru yola, tevbe edip girsek, bu tatlılıkla bir doğru yola dönüş olur. Bir de böyle düşmanın pençesi altında inleyip, ezilip, malı, canı helâk olması durumu var.

Allah kahrına uğratmasın... Lütfuna erdirsin... Lütfuyla hidayete mazhar eylesin...

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
02. 05. 1993 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

